

BIM-MODELLEN TOETSEN MET VERGUNNINGSCONTROLESERVICE

De gemeente Rotterdam won in 2022 de DigiDare Award – een initiatief van digiGO – met het project Vergunningscontroleservice. Dit is een tool die digitaal ondersteunt in het controleren van BIM-modellen. Toen betrof het nog een prototype, nu is de eerste versie in productie en bijna klaar voor gebruik. Op het BWT-congres 2024 konden bezoekers een presentatie volgen over deze tool. Rolf Jonker, projectleider Ingenieursbureau Gemeente Rotterdam en adviseur doorontwikkeling standaarden bij Geonovum, legt voor digiGO uit hoe het werkt.

TEKST DIGIGO EN FRANK DE GROOT

Wat is de Vergunningscontroleservice?

“Wat we hebben ingediend voor de DigiDare Award 2022 van digiGO (zie kadertekst, red.) was een prototype van de Vergunningscontroleservice. Een tool die digitaal ondersteunt in het controleren van BIM-modellen, als een ontwikkelende partij zo’n BIM-model toevoegt bij de aanvraag van vergunningen voor een bouwproject. Met als doel dat dit proces een stuk sneller verloopt. Dit prototype konden we mede ontwikkelen dankzij het Rotterdamse innovatieprogramma ‘Digitale Stad’.”

Wat is er sinds het winnen van de prijs gebeurd?

“Onze collega’s bij Bouw & Woningtoezicht (BWT) zijn blij dat Rotterdam de prijs heeft gewonnen. Mede door de award zien zij hoe belangrijk deze ontwikkeling is. Zij zijn vervolgens eigenaar van het project geworden. Dat is super! Want het adopteren van innovaties door de lijnorganisatie is vaak een struikelblok. Bij ons, en ik denk wel bij meer organisaties. Met financiering van onder andere BWT konden we het prototype doorontwikkelen tot Minimal Viable Product (MVP).”

Is jullie MVP klaar voor productie?

“Ja. We zijn nu aan het proefdraaien en moeten er nog wat bugs uithalen. Maar je kunt straks ‘voor het echie’ een BIM-model indienen bij de gemeente Rotterdam! Als een aanvrager zich aan de indieningsvereisten houdt, dan gaat het model daadwerkelijk via het DSO naar de gemeente Rotterdam. Dan komt de data in de vergunningscontroleservice en dan gaat die tool daadwerkelijk advies geven. De indieningsvereisten zijn dat het model is gebaseerd op de BIM-basis ILS (meest gebruikte BIM-standaard in Nederland, red.), de ILS O&E (Ontwerp & Engineering, red.) en de nieuwe ILS voor ruimten gebouwen. ILS staat daarbij voor ‘informatieleveringsspecificatie’. Het DSO is het Digitaal Stelsel Omgevingswet en indienen verloopt uiteindelijk, als alles goed gaat, via de site van het Omgevingsloket.”

Kan iedereen straks een BIM-model als vergunningsvraag indienen?

“Jazeker. Alle BWT-medewerkers van de gemeente Rotterdam kunnen de vergunningscontroleservice al gebruiken. Dit is een gebruiksvriendelijke service. Maar dit systeem is niet zo

Meerwaarde 3D in het vergunningetraject

1. Projectontwikkelaar plaatst 3D BIM in de door de gemeente digitaal beschikbaar gestelde 3D omgeving

2. Detectie van conflicten tussen BIM, ondergrond en regelgeving

3. Aanpassingen en/of overleg

4. Passend ontwerp

WAT IS digiGO?

digiGO is hét platform voor digitaal samenwerken in de gebouwde omgeving. Het is een netwerk van, voor en door professionals in de ontwerp-, bouw- en technieksector. Samen zorgen ze voor versnelling van ketenbrede digitalisering. Ook de Vereniging BWT Nederland is een van de ketenpartners.

digiGO en het bijbehorende netwerk is voor alle relevante bedrijven uit de sector, de overheid en de onderwijswereld toegankelijk via lopende programma's en projecten, events en communicatie. De organisatie wil een 'clubhuis' zijn voor iedereen die graag wil digitaliseren, van bestuur en directie tot uitvoering. Dat betekent veel ambitie, veel dynamiek en beweging.

Opdrachtgever van digiGO is de Bouwdigitaliseringsraad. Hierin zijn alle partijen vanuit de hele keten in de gebouwde omgeving vertegenwoordigd. Samen hebben zij een uitvoeringsagenda voor digiGO bepaald en monitoren zij de voortgang van de activiteiten. Financiering vindt plaats vanuit overheid, subsidies en vanuit de sector zelf.

VOORGESCHIEDENIS

De Bouwagenda, het nationaal innovatieprogramma voor de bouw, streeft naar honderd procent energieneutrale nieuwbouw vanaf 2020, een geheel circulaire bouwsector in 2050 en ten minste tien procent productiviteitsstijging in de bouwsector in 2025. Daarom heeft De Bouwagenda samen met het BIM Loket in 2018 het initiatief genomen voor het opstellen van de DigiDealGO.

De Bouwagenda heeft haar aanjagersrol vervolgens overgedragen aan de Bouw Digitaliserings Raad (BDR). Tegelijkertijd is de deal nader uitgewerkt en kreeg een naam en uitstraling die de urgentie onderstreept: digiGO.

WERKWIJZE

Hoe werkt digiGO aan het versnellen van digitalisering?

- *Regie op Standaarden.* Het voeren van regie op de ontwikkeling en het bevorderen van het gebruik van (open) informatiestandaarden, in de hele keten.
- *Informatiemanagement.* Het verstrekken en delen van kennis over informatiemanagement en het ondersteunen van het digiGO netwerk bij de ontwikkeling van diverse informatiemanagementtools. Denk aan de ILS Configurator en de BIM Basis ILS.
- *digiDeals.* Binnen de digiDeals wordt gewerkt aan de dagelijkse digitale praktijk, met verschillende partijen uit de keten. Het betreft het zoeken naar slimme digitale

oplossingen die onder andere bijdragen aan het terugdringen van de stikstofuitstoot, het circulariteitsvraagstuk en het oplossen van de woningnood.

- *Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving.* Het ontwikkelen en implementeren van een digitaal stelsel voor de gebouwde omgeving (DSGO).
- *digiVaardig.* Het versterken van digitale vaardigheden van bedrijven en hun medewerkers in de OBT- sectoren, door het delen van best practices, trainingen en coaching.
- *Aanhaken bij Nationale Groeifondsvoorstel Toekomstbestendige Leefomgeving.* Actief sturen op de digitaliseringslijn binnen het Nationale Groeifondsvoorstel Toekomstbestendige Leefomgeving, gericht op infrastructuur, gebouwen en innovatie-ecosystemen.

VBWTN MEDE-ONDERTEKENAAR

Met het Bestuursakkoord Digitale Gebouwde Omgeving 2027 geven 39 ketenpartijen handen en voeten aan standaardisering en data delen in de ontwerp-, bouw- en technieksector. Dit akkoord is 16 oktober 2024 getekend tijdens de digiGO D-Day, in Bussum. Ook de Vereniging BWT Nederland is een van de ketenpartners die het bestuursakkoord ondersteunt!

Meer weten? Kijk op <https://digo.nu>.

De gemeente Rotterdam won in 2022 de DigiDare Award met het project Vergunningscontroleservice. Van links naar rechts: Marcel Sukel (juryvoorzitter namens de provincies), Rolf Jonker (gemeente Rotterdam) en Bart Bink (Braindex).

gebouwd dat je lukraak een BIM-model kunt indienen. Voor de service die hier nu wordt gebruikt, moet je nog allerlei aanvullende data aanleveren. Data gebaseerd op de eerdergenoemde richtlijnen (zie het antwoord op de vraag hiervoor, red.). Het aanleveren is daarom waarschijnlijk nog voorbehouden aan kenners van Bouw Informatie Modelleren, bijvoorbeeld projectontwikkelaars. Er kunnen op de lange termijn plug-and-play-oplossingen komen.”

Beleidsmaatregel 13 in het Bestuursakkoord

Beleidsmaatregel 13 in het Bestuursakkoord Digitale Gebouwde Omgeving 2027 luidt: *Vergunningsaanvragen aanbieden en verwerken op basis van BIM-modellen*. Door de (pre)vergunningsaanvraag voor een groot bouwproject digitaal in te dienen met een BIM-model van het ontwerp, dat via een DSGO data-dienst gedeeld wordt, kunnen beoordelaars van de vergunning bij gemeenten (deels) geautomatiseerd toetsen of het ontwerp voldoet aan de vergunnings-eisen. Dit gebeurt door het model in te lezen in een geautomatiseerde vergunningchecker. Hierdoor kan de doorlooptijd van een vergunningsaanvraag sterk worden verkort en kunnen bouw- en onderhouds-opgaven sneller worden gerealiseerd. In deze beleidsmaatregel worden pilotprojecten gestart waarbij wordt onderzocht hoe het vergunningsproces kan worden versneld door 3D-ontwerpen en BIM-modellen toe te passen in de vergunningsaanvraag. Bij succes is het doel om het standaard mogelijk te maken vergunningen aan te vragen op basis van 3D-ontwerpen en BIM-modellen.

Hoe kunnen meer gemeenten straks gebruik maken van de tool?

“digiGO faciliteert een landelijke doorontwikkeling. Zij hebben er samen met 36 toonaangevende marktpartijen (waaronder de Vereniging BWT Nederland, red.) voor gezorgd dat er een Bestuursakkoord 2027 ligt en beleidsmaatregelen. Eén daarvan is beleidsmaatregel 13 ‘Digitaal vergunningsaanvraag verwerken met BIM-model’ (zie kadertekst). De uitvoering daarvan krijgt vorm via diverse digitaliseringstrajecten, en wordt getrokken door de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten). Wij zijn aangehaakt als adviseur, en geven de kennis die we opdeden graag door aan degenen die beleidsregel 13 vormgeven. Ook de code van de service bieden wij aan via het Common Ground portfolio. Omdat we vanuit Rotterdam heel erg in deze ontwikkeling geloven!”

Hoe krijg je anderen mee met digitale samenwerking?

“Het is enorm belangrijk om elkaars taal te spreken, en dat je respect hebt voor elkaars proces. Je moet je kunnen aanpassen op standaarden van anderen en op principiële punten tot overeenkomst kunnen komen. Wees open, geef uitleg, desnoods honderdduizend keer. En besef dat je onderdeel van een keten bent. Dus dat je het stokje moet doorgeven, continu!”

Wat inspireerde jou om mee te dingen naar de DigiDare Award?

“Ik had al veel contact met digiGO en hoorde zo van de award. Als gemeentelijk Rotterdams team Digitaal Ontwerpen Bouwen en Beheren deden we veel toffe dingen, maar zochten we nooit de bühne op. Dat zit ook niet zo in ‘het DNA’ van Rotterdammers. Toch hebben we de stap genomen, en drie projecten ingediend, waarop de Vergunningscontroleservice kwam bovendrijven. We wonnen, met als resultaat dat de gemeente serieus geld in de doorontwikkeling wilde stoppen. Dat is echt de grote meerwaarde van de prijs geweest. Dus: durf anders te doen en zet je innovatie in de spotlights!” ■